

Mikael Lehtinen

ARLA SUOMI

Laatuohjelma

**Paavolan
Osuusmeijeri**

Harri Nurminen

5.4.2018

Tuottajillemme	4
Arla Suomi laatuohjelman sisältö	5
Tuottajan vastuu	6
1. REHUT JA VESI	7
1.1. Rehujen tuotanto ja hankkiminen	7
1.2. Ruokinta	8
1.3. Rehun säilöntä/kuivaaminen ja varastointi	9
2. KARJA	9
2.1. Eläinten hyvinvointi	9
2.2. Terveet eläimet	11
2.3. Eläinten lääkintä	12
3. MAITOTILA	14
3.1. Yleistä	14
3.2. Maidon käsittely ja säilytys	15
3.3. Tilasäiliö	17
3.4. Maidonkäsittelylaitteet	18
3.5. Lypsy	20
3.6. Maidontuotantorakennukset	22
3.7. Tarttuvien tautien ennaltaehkäisy	23
3.8. Karjanhoitajat ja lomittajat	26
4. YMPÄRISTÖ	26
5. POIKKEAMATILANTEIDEN HALLINTA	30
5.1. Poikkeamatilanteen toimintaohjeet	30
5.2. Korvaus maidosta, jota ei ole voitu noutaa	32

6. MAIDON KERÄILY	32
6.1. Uudet tuotantorakennukset ja laajennukset	32
6.2. Tiet, maidonkeräilyalue ja maitohuone	32
6.3. Tilasäiliöt	34
6.4. Bufferit ja lisäsäiliöt	35
6.5. Maidonkeräilyn käytännöt	36
6.6. Keräilytiheys ja maidon ikä	37
6.7. Keräilyaika	37
7. RAAKAMAIDON KOOSTUMUS JA LAATU	37
7.1. Näytteenotto	38
7.2. Maidon hinnoittelunäytteet	38
7.3. Maidon koostumus ja laatu hinnoittelu	38
7.4. Koostumusmäärittäminen	39
7.5. Laatumääritykset	39
7.6. Muut analyysit	40
7.7. Koetulosten raportointi	41
7.8. Tuottajapalvelut	41
8. ARLA SUOMI LAATUOHJELMAN HALLINNOINTI	42
8.1. Laatuohjelman mukainen kumppanuuskäynti	42
8.2. Vahingonkorvaukset	42
8.3. Valitukset	45
8.4. Maidon laadun seuranta	45
8.5. Maidon vastaanoton jatkaminen keskeytyksen jälkeen	45
9. TARKASTELLUT VOIMASSA OLEVAT LAIT JA ASETUKSET	46

Tuottajillemme

Arla Suomi -yhteistyöryhmän maidontuotannon laatuohjelma sisältää ne tavoitteet ja vaatimukset, jotka ovat välttämättömiä maitotiloille laadukkaan maidon tuottamiseksi. Laatutyö kattaa koko tuotantoketjun, pellolta kuluttajan ruokapöytään ja laatutyöhön osallistuu koko tuotantoketju maidontuottajista maidon keräilyyn ja jalostukseen.

Korkealaatuinen raaka-aine on meijerituotteiden perusta, jolloin kaikkien tilojen tulee sitoutua laatutyöhön.

Arla Suomi -yhteistyöryhmän laatuohjelma pohjautuu Arlagården-laatuohjelmaan, joka on käytössä mm. Ruotsin, Tanskan ja Saksan hankinta-alueilla. Arla Suomi laatuohjelmaa päivitetään säännöllisesti huomioiden lainsäädännön ja hyvien käytänteiden kehittymisen ja muutokset. Päivitetty versio löytyy www.arla.fi nettisivulta.

Arla Suomi maidontuotannon laatuohjelma

Tiloilla tuotetun raakamaidon laatu on laadukkaiden meijerituotteiden perusta. Laatuohjelma perustuu neljään maidontuotannon kulmakiveen.

Maidon koostumus

Maidon koostumus vastaa asiakkaan toiveita ja tarpeita.

1. Maidossa on oltava sen luontainen koostumus: rasva, valkuainen, mineraalit ja muut ravintoaineet.
2. Maidon tulee olla hyvän ja raikkaan makuista.

Elintarviketurvallisuus

Kuluttajille tuotetaan turvallisia meijerituotteita, laatutyö alkaa tilalta.

1. Huolellisella ja ammattitaitoisella maidonkäsittelyllä tuotetaan hygieenisesti korkealaatuista maitoa.
2. Vastuullisella ja ennakoivalla toiminnalla huolehditaan, että maidossa ei ole vierasaineita tai vierasaineen jäämiä.

Eläinten hyvinvointi

Eläinten hyvinvoinnista ja luontaisista tarpeista huolehditaan.

1. Eläinten tulee olla terveitä.
2. Eläinten elinympäristön ja ruokinnan tulee täyttää lajinnukaiset vaatimukset.

Ympäristön huomiointi

Tiloilla otetaan huomioon ympäristönäkökohdat.

1. Tilojen tulee toimissaan huolehtia ympäristöstä ja luonnon monimuotoisuudesta.
2. Ravinteiden ja kemikaalien käytön täytyy perustua todettuihin eri viljelykasvien tarpeisiin ja tavoiteltuun satotasoon.

Arla Suomi laatuohjelman sisältö

Laatuohjelma on jaoteltu aihealueisiin ja sisältää kuvaukset seuraavista pääkohdista:

- Merkittävimmät säädökset, jotka sisältävät vaatimuksia elintarviketuotannolle/alkutuotannolle
- Toimialan kansalliset määräykset
- Suositeltavat toimintatavat

Jokainen otsikko sisältää taustoituksen vaatimuksen perusteluista. Nämä vähimmäisvaatimukset on kirjoitettu lihavoidulla tekstillä ja ne on jaoteltu ryhmiin seuraavalla tavalla:

- Lain vaatimus (punainen)
- Elinkeinon tai Arla Suomi vaatimus (sininen)
- Arla Suomi suositus (vihreä)

Laatuohjelma ei käsittele kaikkea lainsäädäntöä jota maitotilalla on noudatettava. Laatuohjelman rinnalla voidaan hyödyntää oman meijerin Maitotilan laatukäsikirjaa, johon on kirjattu tilan yksityiskohtaiset toimintaohjeet sekä tuotannossa käytettävät menetelmät. Lisäksi hyödynnetään Suomen Meijeriyhdistyksen materiaalia ja Maidontuotannon hyvät toimintatavat -ohjetta.

Tilan toiminnoista on tehtävä omaavalvonnan kuvaus.

Elintarvikelaki

Kirjanpito

Kirjanpidolla osoitetaan säännösten noudattamista ja dokumentointia. Kirjanpitoa tarkastellaan mm. maitohygieniatarkastuksessa ja viranomaisten valvontakäynneillä. Ajan tasainen opas Maatalouden kirjaamisvaatimukset, missä on luettelo olemassa olevista kirjaamisvaatimuksista ja kirjanpidon säilyttämisaajoista löytyy Mavin verkkosivuilta. <http://www.mavi.fi/fi/opaat-ja-lomakkeet/viljelija/Sivut/Maatalouden-kirjaamisvaatimukset.aspx>

Kirjanpito voi sisältää esim. rehulaskuja ja kuormakirjoja. Kirjanpidon mallilomakkeita voi ladata tuottajasivustolta sekä pyytää tuottajapalveluista.

Tuottajan vastuu

Tuottaja vastaa lainsäädännön noudattamisesta tilallaan.

Maidontuotannon aloittavan tilan tulee rekisteröityä alkutuotannon toimijaksi ennen maidontuotannon aloittamista, ja ennen kuin maitoa voidaan lähettää meijeriin.

Elintarvikelaki

Tilan toiminta tulee todeta Laatuohjelman mukaiseksi ennen maidonkeräilyn aloittamista.

Arla Suomi vaatimus

Maidonkeräilyn sujuvuuden ja taloudellisuuden takaamiseksi keräilyolosuhteiden muutoksista ilmoitetaan meijerille hyvissä ajoin. Esim. siirryttäessä kahdesta lypsystä kolmeen tai automaattilypsyyn.

Arla Suomi vaatimus

Rakennusinvestointia, remonttia tai maidon keräilyalueen muutoksia suunniteltaessa otetaan huomioon Laatuohjelman ja lainsäädännön vaatimukset.

Tuottaja on vastuussa pihatien, maidonkäsittely- ja säilytystilan ja sen edustan kunnosta ja siitä, että maitoauton kuljettajan työskentely on turvallista näillä alueilla. Uusia tuotantorakennuksia suunniteltaessa tavoitteena pihan kulkureiteille on, että maito voitaisiin keräillä perävaunullisella maitoautolla.

Tuottajan tulee ottaa yhteyttä eläinlääkäriin ja meijeriin, mikäli on syytä epäillä elintarviketurvallisuuden tai eläinten hyvinvoinnin vaarantuneen. Jos tilalla on esim. vastaanotettu saastunutta rehua tai eläimissä epäillään tarttuvaa eläintautia.

Elintarvikehygienian lainsäädäntö

Arla Suomi yhteistyöryhmä

Arla Oy	Arla Oy Itä-Suomi / Kiteen Meijeri
Arla Oy Pohjois-Suomi / Ranuan Meijeri	Hämeenlinnan Osuusmeijeri
Kaustisen Osuusmeijeri	Laaksojen Maitokunta
Limingan Osuusmeijeri	Paavolan Osuusmeijeri
Porlammien Osuusmeijeri	Ruhan Meijeri Oy

1. Rehut ja vesi

Laadukkaan ja turvallisen maidontuotannon perusta ovat korkealaatuiset rehut ja vesi.

1.1. REHUIEN TUOTANTO JA HANKKIMINEN

1.1.1 Karjalle saa syöttää ainoastaan rehulainsäädännön vaatimukset täyttävää rehua.

Rehulaki

Vaatimus koskee kotoisia rehuja sekä ostorehuja. Rehut eivät saa sisältää eläinperäisiä osia, esimerkiksi lihaa, luuta tai kalajauhoa. Jos viljelijä itse tuo maahan rehua, on tilan rekisteröidyttävä Eviran järjestelmään ja tehtävä tuonnista ennakoilmoitukset.

Tilalle saa hankkia rehua vain hyväksytyiltä tai rekisteröidyiltä rehutoimittajilta. (ETT:n positiivilista). Maidontuottajan on rekisteröidyttävä rehulain mukaisesti Eviran rekisteriin rehualan toimijaksi. Myös hankittaessa tilan ulkopuolelta kotoisia rehuja, toimittajan tulee olla ilmoittautunut rehualan alkutuotannon toimijaksi.

Tilalla käytetyistä, tilalle hankituista sekä tilalta myydyistä rehuista tulee pitää kirjaa. Kirjanpidosta tulee ilmetä rehun nimi tai luonne, myyjän tiedot, toimituspäivä sekä toimitusvaraston tunniste. Kirjanpidoksi riittää osto- ja myyntikuittien säilyttäminen sekä lohkokirjanpidon mukaiset kirjaukset.

MMM asetus rehualan toimijoista

1.1.2 Käytettävien rehujen on oltava hyvälaatuisia.

Rehuhygienian asetus, MMM asetus rehualan toimijoista

Tämän vaatimuksen taustana on varmistaa rehujen hyvä hygieeninen laatu, välttää vierasaineiden ja ei toivottujen aineiden joutuminen rehuun sekä osaksi elintarvikeketjua. Ihmisille ja eläimille vaarallisia ovat esimerkiksi toksiniit, jotka ovat seurausta vääristä säilytysolosuhteista tai dioksiiniit, jotka ovat voineet saastuttaa rehun valmistusprosessin aikana. Tämä vaatimus koskee myös elintarviketeollisuuden ja rehuteollisuuden sivutuotteita, sekä tiloille hankittavaa viljaa toisilta viljelijöiltä. Tilalla tuotetuista rehuista, kuten säilörehusta on hyvä teettää analyysit rehun korjuun onnistumisen todentamista ja ruokinnan suunnittelua varten. Rehuanalyysitulokset tulee liittää rehukirjanpitoon.

1.1.3 Ostorehut tulee hankkia toimijalta, joka on rekisteröitynyt ja ilmoittaa tuote sisällöt.

Rehulaki

Ostorehuihin luetaan rehuraaka-aineet, seosrehuruokinta (apekomponentit), kivennäiset ja juomarehut. Nämä vaatimukset eivät koske viljaa, sitä voidaan ostaa toiselta tilalta tai muulta maatalouden toimijalta.

1.1.4 Soijaa sisältäviä ja geenimuunneltuja rehuja ei saa käyttää lypsylehmien ruokinnassa.

Arla Suomi vaatimus

1.2. RUOKINTA

Eläinten on saatava riittävästi niille sopivaa ravintoa ja juotavaa.

Eläinsuojelulaki

Koko karjalle tulee tarjota riittävästi hyvälaatuisia rehuja ja puhdasta vettä. Karja on ruokittava eri eläinryhmien tuotoskauden tai kasvuvaiheen mukaan. Lehmien kunto-luokan tulee olla tuotoskauden mukainen. Nuorkarjan painon ja kuntoluokan tulee vastata niiden ikää ja kasvutavoitetta.

Vasikat on ruokittava ja juotettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Kaikilla vasikoilla tulee olla vapaasti tarjolla juomavettä. Heinä-, rehu- ja muut ruokintatelineet, juoma-astiat ja juottolaitteet on sijoitettava siten, että kaikki vasikat ulottuvat niihin.

Valtioneuvoston asetus nautojen pito-olosuhteista, Eläinsuojelulaki

Karjan juomavetenä käytettävän veden klooraus on sallittua vain perustelluista syistä ja ympäristöterveydenhuollon ohjeistuksen mukaisesti.

1.2.2 Lypsylehmille ei saa antaa rehuja, jotka voivat vaarantaa maidon laadun.

Arla Suomi vaatimus

Rehuja, jotka voivat aiheuttaa makuvirheitä maitoon, tulee välttää. Tällaisia ovat esimerkiksi rehukaali, sekä elintarviketeollisuuden sivuvirroista mm. keräkaali ja sipulin kuorimajäte. Pilaantunut ja virhekäynyt rehu voi aiheuttaa maitoon makuvirheen ja haitata maidon säilyvyyttä (esim. cereus- tai voihiipäbakteeri-itiöt). Karjan ruokinnassa ei saa käyttää peitattua viljaa. Karjalle käytettävissä rehukasveissa on huomioitava kasvinsuojeluaineiden varoajat.

1.3. REHUN SÄILÖNTÄ/KUIVAAMINEN JA VARASTOINTI

1.3.1 Kaikki rehut on säilöttävä, varastoiva ja käsiteltävä huolellisesti rehujen korkean laadun varmistamiseksi.

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta, Arla Suomi vaatimus

Rehun joukkoon ei saa joutua maa-ainesta, lantaa tai muita aineksia, jotka voivat pilata rehun laadun. Erityistä huomiota on kiinnitettävä teollisuuden sivuvirtana syntyvien rehujakeiden laatuun ja säilyvyyteen. Rehun säilönnäl-lisen ja ruokinnallisen laadun varmentamiseksi suositellaan rehusäilöntä-aineiden käyttöä. Säilöntäaineiden käyttö rehujen laadun varmentamisessa korostuu, kun korjuuolosuhteet ovat vaikeat.

Rehun varastointitilat pidetään puhtaina ja hyvässä kunnossa. Kaikki rehut säilytetään turvallisesti ja erillään kemikaaleista sekä torjunta-aineista.

Rehuvastot suojataan haittaeläimiltä ja linnuilta. Mm. lintujen ulosteet muo-dostavat merkittävän salmonellarisikin rehuvastastoissa ja eläinsuojissa. Eri eläin-lajeille tarkoitetut rehut, jotka esimerkiksi sisältävät eläinperäisiä ainesosia, ei-vät saa sekoittua nautarehuihin. Alkutuotantoasetus edellyttää suunnitelmaa haittaeläinten torjunnasta ja suunnitelma on osa tilan omavalvonnan kuvausta.

2. Karja

Terveet ja hyvinvoivat eläimet tuottavat hyvälaatuista ja terveellistä maitoa. Huolehti-malla eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista ennakoivasti tuottaja saa parhaan tuloksen. Eläinten asianmukainen päivittäinen hoito ja huolenpito tulee varmistaa koko eläimen elinkaaren ajan, syntymästä teurastukseen. Eläinlääkkeitä käytetään vain todettuihin sairauksiin eläinlääkärin valvonnassa.

2.1. ELÄINTEN HYVINVOINTI

2.1.1 Vasikat ja kaikki kytkettyinä pidettävät naudat on tarkastettava vähintään kaksi kertaa päivässä. Myös laiduntava karja tulee tarkastaa säännöllisesti. Kaikista eläimistä tulee pitää hyvää huolta.

Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta, Eläinsuojelulainsäädäntö

Karjalle tarjotaan lajinmukaista rehua, vettä ja huolenpitoa. Eläinten lajin-mukaiseen käyttäytymiseen panostetaan suosimalla vasikoiden ja nuor-karjan ryhmäkasvatusta. Eläimet, jotka ovat sairaita tai toipilaita, tulee hoitaa tilanteen mukaisesti.

Vastasyntyneen vasikan tulee saada ternimaitoa heti syntymän jälkeen, kuitenkin viimeistään kuuden tunnin kuluessa, ja sen hyvistä olosuhteista on huolehdittava. Alle kaksiviikkoisella vasikalla on oltava hyvin kuivitettu makuupaikka.

Vasikoiden tulee voida nähdä ja kosketella muita vasikoita yksilökarsinoissakin. Yksilökarsinoissa saa pitää vain alle 8 viikon ikäisiä vasikoita ilman lääketieteellisesti perusteltua syytä.

2.1.2 Vasikat puudutetaan ja rauhoitetaan ennen nupouttamista.

[Arla Suomi suositus](#)

Nupouttaminen eli sarvenaiheen tuhoaminen kuumentamalla tai jäädyttämällä on sallittu alle 4 viikon ikäiseltä vasikalta ammattitaitoisen henkilön suorittamana.

[Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta](#)

Vasikat on rauhoitettava, paikallispuudutettava ja kipulääkittävä ennen nupouttamista. Nupouttamisen voi tehdä eläinlääkäri tai karjanhoitaja, kun eläinlääkäri on suorittanut anestesian. Eläimen lääkitystiedot tulee merkitä eläinkorttiin tai muuhun rekisteriin.

2.1.3 Eläimet ja niiden makuualueet on pidettävä puhtaina, sorkat tarkistettava riittävän usein ja hoidettava tarvittaessa.

[Valtioneuvoston asetus, EY Hygienia-asetus](#)

Eläinten utareet on pidettävä puhtaina. Eläinten karvapeite ja sorkat on hoidettava säännöllisesti ja tarvittaessa tehtävä ulkoloisten häätö.

2.1.4 Karjan laidunnus ja jaloittelu on suositeltavaa, koska siitä on hyötyä niiden terveydelle ja hyvinvoinnille.

[Arla Suomi suositus](#)

Parsinavetoissa kytkettynä pidettävien lypsylehmien ja lypsylehmiksi kasvatettavien hiehojen tulee jaloitella tai laiduntaa 1.5–30.9 välisenä aikana vähintään 60 päivänä.

[Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta](#)

Maisemassa näkyvät laiduntavat eläimet kertovat alueellisesta ja vastuullisesta maidontuotannosta. Eläinten hyvinvointi on tärkeintä. Laiduntaminen

ei ole järkevää, jos esim. sääolot tekevät siitä erittäin vaikeaa tai vaarallista. Poikkeustilanteissa, kulkureittien ja laidunten liejuuntuessa sateisina kausina, toimitaan harkinnan mukaan. Näin vältetään aiheuttamasta karjalle terveysongelmia ja tarpeettomia riskejä.

2.2. TERVEET ELÄIMET

2.2.1 Tilan tulisi kuulua ennaltaehkäisevään eläintenterveydenhuoltoon sekä tuotosseurantajärjestelmään.

[Arla Suomi suositus](#)

Terveystuotosseurantajärjestelmä Nasevaan kuulumisen helpottaa tilan sekä yhteistyökumppaneiden työskentelyä ketjuinformaation toteuttamisessa. Tuotosseurantajärjestelmä tai vastaava tapa seurata karjan tuotannon tunnuslukuja, tukee karjanjalostusta ja eläinten yksilöllistä hoitoa.

2.2.2 Tuottajien tulee kehittää eläinten terveydenhuoltoa yhteistyössä eläinlääkärin tai asiaan erikoistuneen neuvojan kanssa.

[Arla Suomi suositus](#)

2.2.3 Mikäli eläimistä epäillään löytyvän jokin patologinen sairaus, tulee ottaa yhteyttä eläinlääkäriin, jonka kanssa tarkastellaan koko karjan terveydentilaa ja olosuhteita.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Tuottajan on ilmoitettava meijerille, mikäli taudin leviäminen on mahdollista esim. maidon keräilyn välityksellä.

2.2.4 Tavoitteena on tehdä suunnitelmallista karjanjalostusta, jossa kiinnitetään huomiota eläinten rakenteeseen sekä terveys- ja tuotanto-ominaisuuksiin.

[Arla Suomi suositus](#)

2.2.5 Geenimuuntelua, kloonaamista tai vastaavaa teknologiaa ei saa käyttää eläinten jalostuksessa.

[Arla Suomi vaatimus](#)

2.2.6 Elävien eläinten kuljettaminen on tehtävä lain ja asetusten vaatimalla tavalla. Eläimet voidaan teurastaa vain hyväksytyssä teurastamossa. Kotitarve-teurastus tai sairaan eläimen lopettaminen voidaan tehdä tilalla, jos sen suorittaa ammattitaitoinen henkilö asianmukaisin välinein.

[Eläintenkuljetus lainsäädäntö ja asetus, eläinsuojelulaki](#)

2.3. ELÄINTEN LÄÄKINTÄ

2.3.1 Eläinlääkkeet säilytetään turvallisesti.

Laki eläinten lääkitsemisestä

Eläinlääkkeet on säilytettävä niin, että ne eivät voi saastuttaa rehuja tai maitoa. Lääkkeitä ei saa säilyttää maitohuoneessa tai eläintiloissa. Lääkeaineet on suositeltavaa säilyttää lukitussa kaapissa.

2.3.2 Eläimiä saa lääkittää ainoastaan hyväksytyillä ja rekisteröidyillä lääkkeillä tai homeopaattisilla valmisteilla, joiden sisältö ja vaikutukset ovat tunnettuja.

Lääkelaki

Eläinten lääkinnässä saa käyttää vain hyväksytyjä lääkeaineita, joita eläinlääkäri on määrännyt kyseisen sairauden hoitoon. Kaikesta lääkkeiden käytöstä on tehtävä merkinnät lääkekirjanpitoon, jota on säilytettävä 5 vuotta. Reseptit ja kirjallinen selvitys lääkkeiden luovutuksesta tulee säilyttää lääkekirjanpidon yhteydessä. Hoitotuotteet, joita ei ole määrännyt eläinlääkäri (esim. yrttivalmisteet), tulee olla tuotantoeläimille hyväksytyjä. Tuotteen valmistajan tulee vastata tuotteen hyväksynnästä ja sisällöstä. Pakkauksen etiketti tai tuotteen tuoteseloste on talletettava.

2.3.3 Varoajallisella lääkkeellä lääkityn lehmän maitoa ei saa toimittaa meijeriin ennen varoajan päättymistä ja ennen kuin maito on testattu lääkejäämistä puhtaaksi Delvo-testillä. Testaustulos on kirjattava. Lääkityt eläimet merkitään selkeästi ja lypsetään viimeisenä, erillisellä lypsykoneella tai käsin taikka välittömästi lääkittyjen eläinten lypsyn jälkeen puhdistettavalla laitteistolla. Lääkittyjen eläinten maito on säilytettävä erillään.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus, Arla Suomi vaatimus

Antibiooteilla hoidetut eläimet merkitään huolellisesti ja näkyvästi. Erityistä huolellisuutta vaaditaan automaattilypsyssä. Eläimet on merkittävä ja kirjattava automaattilypsyjärjestelmän ohjausjärjestelmään ennen ensimmäistä lääkeannosta. Automaattilypsytiloilla lääkityt eläimet olisi hyvä lypsää valvotusti. Lääkityt eläimet merkitään esim. jalkapannoilla tai värisprayllä. Lääkittyjen eläinten tulee olla merkittyjä koko varoajan.

Lääkehoitoa ja varoajan toteutumista seurataan, jotta varmistetaan että lääkemaito ei aiheuta jäämiä tilasäiliömaitoon. Varoaikaa pidennetään, jos lehmän tuotos on poikkeuksellisen alhainen hoidon aikana.

Suositus on, että lääkityt lehmät lypsetään asema- ja putkilypsytiloilla lypsyjärjestyksessä viimeisenä. Jos lääkittyjen eläinten lypsyssä käytetään kannukonetta, kannukone kytketään tyhjöputkistoon, ei koskaan maito-putkistoon. Kaikki välineet pestään lääkittyjen eläinten lypsyn jälkeen. Eläinten merkitseminen ja maidon huolellinen käsittely on tarpeellista, vaikka hoidossa olevat eläimet ovat erillään muusta karjasta ja maito käsitellään erillisessä lypsyjärjestelmässä. Aina on huolehdittava siitä, että lääkemaitoa ei voi joutua meijerimaidon joukkoon.

Jos epäillään, että lääkettä sisältävää maitoa on joutunut meijerimaidon joukkoon, otetaan maidosta näyte antibioottitestausta varten. Mikäli antibioottitestin tulos on positiivinen, otetaan välittömästi yhteyttä meijerin neuvontaan. Lääkejäämiä sisältävä maito on hävitettävä tilalla. Lääkejäämiä sisältävä maito johdetaan virtsa- tai lietesäiliöön, ei jätevesijärjestelmään. Jos maitohuoneen jätevedet käsitellään omassa jätevesijärjestelmässä, voi suuri määrä antibioottimaitoa häiritä varsinkin biologisen imeytyskentän toimintaa. Tietyin edellytyksin lääkemaitoa voidaan juottaa myös vasikoille.

2.3.5 Antibiootteja ei saa käyttää ennaltaehkäisevänä hoitona, ainoastaan hoitona todettuun sairauteen.

MMM asetus lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä

Antibioottien käytön tulee perustua diagnosoituun sairauteen. Sairauksien hoidossa on seurattava hoitosuosituksia ja lääkkeelle määritettyjä varoaikoja.

2.3.6 Umpeenpanohoidoissa tilannetta arvioidaan eläinkohtaisesti.

MMM asetus lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä

Umpeutettava lehmä voidaan hoitaa antibiooteilla, jos eläinlääkäri on todennut sen tarvitsevan hoitoa. Myös umpeenpanohoidot tulee kirjata lääkekirjanpitoon.

2.3.7 Eläimille ei saa antaa hormoneja kasvun tai maidontuotannon lisäämiseksi.

Eläinsuojelulaki, Valtioneuvoston asetus eräiden lääkeaineiden käytön kieltämisestä eläimille

2.3.8 Eläimille saa käyttää vain eläinlääkärin määräämiä hormonivalmisteita, jotka on hyväksytty ja rekisteröity tuotantoeläinvalmisteiksi.

2.3.9 Kiiman synkronointia ei saa tehdä maidontuotannossa oleville eläimille.

Valtioneuvoston asetus

Eläinten kiimoja ei saa hormonaalisesti synkronoida ryhminä. Yksittäisten eläinten hoitaminen hormonihoitolla on sallittua. Yksittäiset kiimatto-muushoidot tai esimerkiksi alkionsiirroissa käytettävät synkronointihoidot ovat sallittuja eläinlääkärin toteuttamina.

3. Maitotila

Tilaympäristön tulisi olla tarkoituksenmukainen ja riittävän siisti antaakseen kuvan ammattimaisesta ja hyvien käytäntöjen mukaisesta tuotantoympäristöstä.

3.1. YLEISTÄ

3.1.1 Ammattimaisen maidontuotantotilan pihapiiri on asiallinen ja yleisvaikutelmaltaan siisti.

Arla Suomi vaatimus

Tilaympäristö viestittää kuluttajalle, että tilan tuotanto on ammattimaista ja tilalla voidaan tuottaa laadukkaita elintarvikkeita. Tilan pihapiiri, rakennukset ja pihatie on pidettävä hyväkuntoisena ja siisteinä. Kuntien rakennusvalvonta valvoo rakennettua ympäristöä ja voi suorittaa tarvittaessa tarkastuksia ja katselmuksia.

3.1.2 Jätehuollosta on oltava sopimus paikallisen toimijan kanssa.

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta

Jätteidenkäsittelysuunnitelma on osa alkutuotantoasetuksen omavalvontasuunnitelmaa. Jätteet, kuten pakkausmateriaalit, muovit yms. hävitetään asianmukaisesti ja toimitetaan kierrätykseen säännöllisesti.

Ongelmajätteet käsitellään ja varastoidaan niin, että ne eivät aiheuta vaaraa eläimille, tilalla työskenteleville tai vierailijoille, eivätkä vaaranna rehujen tai maidon laatua. Ongelmajätteitä ovat esimerkiksi jäteöljyt, öljynsuodattimet, liuottimet, ja lääkeaineet. Ongelmajätteet tulee käsitellä lainsäädännön määräämällä tavalla.

3.1.3 Lehmien lypsy on voitava järjestää poikkeusoloissa ja sähkökatkoksen aikana.

Arla Suomi suositus

AMS tiloilla varavoimaa tulee olla pysyvästi saatavilla tai muuten voitava osoittaa lypsyjärjestelyt poikkeustilanteessa. Tilalla ei ole välttämätöntä olla omaa varavoimajärjestelmää, jos jokin seuraavista korvaa tämän tarpeen.

1. Varavoimajärjestelmä on vuokrattavissa/lainattavissa. Tilan on ennakkoon varmistettava varavoiman saatavuus. Tarvittavat varavoimaliitännät on oltava valmiina.
2. Tilan lehmät ovat käsin lypsettävissä.
3. Tilalla on traktorikäyttöinen tyhjöpumppu, joka soveltuu lypsämiseen.
4. Tilalla on sähköntoimittajan vakuutus, että tilan sähkökatkos ei voi kestää pidempään kuin 6 tuntia.

Julkinen rahoitusjärjestelmä vaatii varavoimajärjestelmän toteutuksen uudelta tuotantorakennukselta. Automaattinen ruokintajärjestelmä on kytkettävä varavoimajärjestelmään tai ruokinta on voitava järjestää muulla tavoin. Varavoimajärjestelmä ja tarvittavat liitännät tarkastetaan säännöllisesti.

3.2. MAIDON KÄSITTELY JA SÄILYTYS

Maidontuotantotilalla on oltava tilat lypsämisessä, maidon jäähdyttämisessä ja säilytyksessä sekä muussa maidonkäsittelyssä tarvittavien laitteiden ja välineiden puhdistamiseen.

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta 84/2017

Maidon jäähdytykseen ja säilytykseen käytettävät tilat (maitohuone) eivät saa olla suorassa yhteydessä eläintenpitotiloihin eivätkä muihinkaan tiloihin, joista voi siirtyä likaa maitohuoneeseen päin.

3.2.1 Maidonkäsittely- ja säilytystilat pidetään puhtaana ja hyvässä kunnossa. Hyönteisten, jyräjien ja kotieläinten pääsy tiloihin estetään.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus

- Maidonkäsittelytiloihin tulee olla kulku, niin että navettatiloissa ei tarvitse liikua tarpeettomasti.
- Maidonkäsittely- ja säilytystilojen ilmanvaihdon on oltava riittävä, jotta ilma pysyy raikkaana ja viileänä.
- Ovet ja ikkunat on pidettävä suljettuina tai ne on suojattava hyönteisverkolla.

Maidonkäsittely- säilytys- ja maidonkeräilyalueen rakentamista tai remontointia suunniteltaessa on otettava huomioon lain ja Laatuohjelman vaatimukset.

3.2.2 Maidonkäsittely- ja säilytystilojen pintojen on oltava ehjät ja helposti puhtaana pidettävät.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus

Seinien, katon ja lattian on oltava helposti puhtaana pidettävää materiaalia, jonka voi säännöllisesti pestä ja desinfioida. Lattiapintojen kaatojen on oltava kunnossa, jotta pesuvedet valuvat pois.

3.2.3 Maidonkäsittelytiloissa on oltava vesipiste.

Arla Suomi vaatimus

3.2.4 Maidonkäsittelytilat eivät saa heikentää elintarviketurvallisuutta.

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta

Maidon jäähdytys- ja säilytysolosuhteet eivät saa heikentää maidon elintarviketurvallisuutta. Myöskään tiloissa, joissa maitoa jäähdytetään ja säilytetään, ei saa harjoittaa toimintaa joka heikentää elintarviketurvallisuutta.

3.2.5 Maidonkäsittely- ja säilytystiloissa saa säilyttää vain maidon käsittelyssä tarvittavia tuotteita ja ne eivät saa aiheuttaa vaaraa maidon laadulle.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus, asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta 84/2017

Maidonkäsittelytilaa ei saa pitää varastona. Tavarat ja tuotteet, joita ei voida osoittaa tarvittavan lypsyyntä liittyvissä töissä, on siirrettävä pois. Pesu- ja desinfiointiaineet säilytetään turvallisesti ja huolehditaan, ettei niitä pääse maidon sekaan, jos esimerkiksi pesuaineastia kaatuu. Ainoastaan käytössä olevia pesu- ja desinfiointiaineita saa säilyttää maidonkäsittelytilassa. Pesuaineastiat on sijoitettava siten, että ne eivät estä lattioiden ja seinien puhdistusta. Kaikki pesuaineastiat merkitään asianmukaisesti, jotta niiden sisällöstä ei ole epäselvyyttä. Maidon käsittelytilojen puhdistukseen ja desinfiointiin käytettävät tuotteet eivät saa vaarantaa maidon laatua.

3.2.6 Kemiallisia torjunta-aineita, myöskään karpästorjunta-ainetta ei saa käyttää maidonkäsittely- ja säilytystiloissa.

Arla Suomi vaatimus

Mekaaniset-, liima-ansat tai UV-hyönteisansat ovat hyviä vaihtoehtoja kemiallisille torjunta-aineille, edellyttäen että ne eivät vaaranna maidon laatua. Ansat on sijoitettava riittävän kauas tilasäiliöstä.

3.3. TILASÄILIÖ

3.3.1 On suositeltavaa, että tilasäiliö on varustettu hälyttimellä, joka tallentaa maidon säilytyslämpötilaa ja pesulämpötilaa sekä pesuaineiden kulutusta.

Arla Suomi suositus

Järjestelmän tarkoituksena on antaa kriittisiä ja informatiivisia hälytyksiä tila-säiliön toiminnasta. Tavallisesti kriittistä hälytystä ei voi kuitata ennen maidon vastaanottoa. Tällöin hakukertojen välillä tapahtuneista lämpötila-poikkeamista saadaan tieto maitoauton kuljettajalle.

3.3.2 Tilasäiliön uusimisen yhteydessä suositellaan, että uusi tilasäiliö varustetaan seurantajärjestelmällä.

Arla Suomi suositus

Tilasäiliön seurantajärjestelmän suositellaan antavan hälytykset seuraavista kriittisistä poikkeamista.

- Sähkökatkos kestää yli 30 min.
- Sekoituksen väli yli 60 min.
- Maidon lämpötila yli 9 astetta yli 3 tuntia.
- Alhainen pesulämpötila.
- Pesuaineen saannissa on häiriö.

3.3.3 Maidon jäähdytysjärjestelmissä saa käyttää vain hyväksytyjä kylmäaineita.

Ey asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista

Kylmäaineet R12 ja R22 (HCFC) ovat haitallisia otsonikerrokselle, tämän vuoksi niiden lisääminen tilasäiliöihin ei ole enää sallittua. Kyseisten kylmäaineiden käyttö päättyy vanhojen tilasäiliöiden poistuesssa käytöstä. Laajalti käytetään kylmäaineita HFC 134a ja R404a tilasäiliöissä, jotka ovat erittäin voimakkaita kasvihuonekaasuja. Uudet kylmäaineet korvaavat otsonikerrokselle haitalliset tuotteet. Kaikkia kylmäaineita on käsiteltävä niin, että niiden aiheuttamat ympäristöhaitat minimoidaan. Käytetty kylmäaine on merkittävä tilasäiliöön tai tilasäiliön käyttötietoihin.

3.3.4 Tilasäiliön jäähdytysjärjestelmä tulee tarkastaa lakien ja asetusten mukaisesti. Tarkastusten väli riippuu käytetyn kylmäaineen määrästä ja haitallisuudesta.

Tarkastuksen voi tehdä vain Tukesin kylmäainetöihin valtuuttama henkilö.

Valtioneuvoston asetus otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuina kasvihuonekaasuja sisältävien laitteiden huollosta

Kylmäaineen vuoto vaikuttaa jäähdytystehoon ja aiheuttaa haittaa ympäristölle. Kylmäainevuototarkastuksen yhteydessä tilasäiliö kannattaa huoltaa myös muilta osin. Huolloista pidetään kirjaa ja tarkastus- ja huoltoraportit säilytetään. Tilasäiliön omistaja (tuottaja, meijeri tai yksityinen toimija) on velvollinen huolehtimaan omistamansa tilasäiliön määräaikaishuollosta. Tilasäiliön käyttäjä on velvollinen ilmoittamaan muusta huoltotarpeesta tai laitevioista.

3.3.5 Tilasäiliön hävittäminen.

Tilasäiliön omistajan on huolehdittava säiliön asianmukaisesta hävittämisestä. Kylmäaineiden talteenotosta on huolehdittava ennen kuin tilasäiliö romutetaan. Talteenoton suorittajan tulee olla valtuutettu yritys, jolla on dokumentaatio kerätyn kylmäaineen määrästä, tyypistä ja käsittelystä.

EU asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista

3.3.6 Pesuissa käytettävien aineiden tulee olla tilasäiliön pesuun sopivia.

Arla Suomi vaatimus

Tilasäiliö pestään jokaisen tyhjennyskerran jälkeen. Tilasäiliö huuhdellaan noin +30 °C—+40 °C asteisella vedellä, jonka jälkeen varsinainen pesu +60 °C—+90 °C asteisella vedellä, jotta tilasäiliö lämpenee riittävästi ja pesuveden lämpötila ei laske alle +45 °C asteen (mitattuna poistoletkusta). Pesuvesien lämpötiloja suositellaan mitattavaksi kerran kuukaudessa. Veden määrä ja virtaus, lämpötilan säilyminen pesun aikana ja pesuaineen oikea annostelu ovat säännöllisesti seurattavia asioita.

Vuoropesu, missä emäksinen- ja hapanpesu vuorottelevat, on tehokas poistamaan maitojätettä ja maitokiveä. Pesun jälkeen voidaan suorittaa desinfiointi, millä tuhotaan mahdolliset bakteerit ja estetään niiden kasvu. Tilasäiliö huuhdellaan pesu- ja desinfiointiainejäämistä ennen seuraavan lypsyn aloitusta. Tilasäiliön pesuohjeet sijoitetaan tilasäiliön läheisyyteen. Pesu- ja desinfiointiaineet, joita käytetään maitovälineiden pesuun, tulee olla elintarvikehyväksytyjä ja ne eivät saa sisältää QAC-yhdisteitä.

3.4. MAIDONKÄSITTELYLAITTEET

3.4.1 Maidonkäsittelylaitteiden ja tilasäiliöiden materiaalien tulee olla ruostumatonta terästä tai muuta elintarvikehyväksyttyä materiaalia.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus

Maidonkäsittelylaitteiden varaosien on oltava tarkoituksen mukaisia ja elin-

tarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevien materiaalien täytettävä lain vaatimukset. Kumi- tai muoviosat eivät saa sisältää ftalaatteja, jotka ovat muovien pehmennysaineita.

3.4.2 Lypsykone huolletaan ja testataan säännöllisesti ja tarpeen mukaan, jotta eläinten terveys ja maidon laatu ei vaarannu. Tehdyistä huolloista on pystyttävä esittämään tarvittaessa todistus.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus, asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta

Säännöllisellä huollolla ja testauksella havaitaan viat ajoissa, kuten heikon alipaineen tai kumiosien haurastumisen. Nämä vaikuttavat utareterveyteen sekä maidon bakteeri- ja solupitoisuuksiin. Tuottajan on huolehdittava itse lypsykoneen huollosta.

3.4.3 Maidonkäsittelyvälineiden pesuun käytettävän veden on täytettävä lakisääteiset vaatimukset.

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta

Pesuveden tulee olla tutkittua ja hyvälaatuista. Veden laatu voidaan varmistaa käyttämällä kunnallisten vedenottamoiden vettä tai ottamalla omasta kaivosta vesinäyte ennen käyttöönottoa ja sen jälkeen säännöllisesti kolmen vuoden välein. Oman kaivon vedestä on tutkittava vähintään E.coli ja suolistoperäiset enterokokit sekä arvioitava väri ja haju. Uusin tutkimustodistus tulee säilyttää ja se on pyydettäessä pystyttävä esittämään.

3.4.4 Desinfioinnissa saa käyttää vain hyväksyttyjä tuotteita.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus

3.4.5 Vedenpaineen, pesuaineen ja pesun muiden osatekijöiden tulee olla riittäviä ja tehokkaita hyvän pesutuloksen takaamiseksi.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus, Arla Suomi vaatimus

Lypsykone pestään jokaisen lypsykerran jälkeen. Automaattilypsyjärjestelmä on pestävä vähintään kaksi kertaa päivässä. Suositus on, että pesu ja suodattimen vaihto tehdään useammin. Pesuveden lämpötila ei saa laskea alle +45 °C asteen. Maidonkäsittelylaitteiden pesuohjeet ovat maitohuoneessa näkyvällä paikalla. Pesu- ja desinfiointiaineet eivät saa sisältää QAC-yhdisteitä. Kyseisiä yhdisteitä ei saa käyttää elintarvikkeen kanssa kosketuksissa olevien pintojen pesu- ja desinfiointiaineissa.

3.4.6 Automaattilypsytilojen vaatimukset.

MMM:n asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta,
Toimialakohtainen vaatimus

1. Automaattisessa lypsylaitteistossa on oltava järjestelmä,
 - a) joka on ohjelmoitavissa itsenäisesti havaitsemaan ja ohjaamaan muuttuneen maidon erilleen elintarvikkeeksi tarkoitettusta maidosta (erottelujärjestelmä) ja
 - b) johon voidaan etukäteen ohjelmoida tiedot eläimistä, joiden maito ohjataan erilleen, kuten tiedot lääkityistä ja vastapoikineista eläimistä.

3.4.7 Lypsyjärjestelmän sopivuus ja asianmukainen käyttö vähentää maidon muokkaantumista.

Arla Suomi suositus

Ilmavuodot, ylipitkät maitoletkut ja ilman pääsy lypsimestä lisäävät maidon muokkaantumista, mikä aiheuttaa maitoon makuvirheitä. Parsinavetassa olisi hyvä olla kahta lehmää kohti vähintään yksi maitohana putkistossa, jolloin maitoletkutujen pituus on normaali. Maidon muokkaantuessa maidossa olevat vapaat rasvahapot lisääntyvät (FFA-arvo) ja maitoon kehittyä eltaantunut makuvirhe, lipolyysi.

3.5. LYPSEY

3.5.1 Kaiken meijeriin lähetettävän maidon on oltava muuttumatonta.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus

Eläimet, joissa havaitaan utaretulehduksen tai muiden utaresairauksien oireita tai ihmiseen tarttuvaa tautia, on lypsettävä viimeiseksi. Sairaat eläimet lypsetään joko erillisellä lypsykoneella, käsin tai välittömästi näiden jälkeen puhdistettavalla laitteistolla. Sama koskee lääkkeitä sisältävää maitoa ja ternimaitoa. Umpeenmenevän tai vähässä maidossa olevan lehmän maitoa ei saa lypsää meijerimaidon sekaan (≤ 6 kg).

Ternimaito on lypsettävä erikseen, eikä sitä saa sekoittaa meijerimaitoon. Ternimaitoajaksi luetaan poikimisesta seuraavat neljä vuorokautta, minä aikana lehmä on lypsetty normaalisti. Mikäli lehmää tai hiehoa lypsetään ennen poikimista, noudatetaan myös neljän vuorokauden varoaikaa. Mahdollisen umpeenpanohoidon varoaikaa tulee noudattaa ja maito on todettava Delvo-testillä puhtaaksi ennen meijerimaidon joukkoon lypsämistä.

Mirva Lahtinen

Ternimaito on hyvä jäähdyttää nopeasti ja pakastaa, mikäli sitä halutaan säilyttää pidempään.

Lypettäessä tilasäilöön on käytettävä aina maitosuodatinta. Maitosuodattimet on vaihdettava ennen lypsyn aloittamista ja tarvittaessa lypsyn aikana.

3.5.2 Ennen lypsyä vetimet ja tarvittaessa utareet laajemminkin puhdistetaan, sekä mahdollinen kosteus vetimissä ja utareen pohjassa kuivataan puhdistuksen jälkeen huolellisesti.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus

Utareen huolellisella puhdistamisella minimoidaan bakteerien siirtymistä maitoon utareen pinnalta. Hyvä utareen esikäsitteily myös valmistaa lehmän lypsyy ja käynnistää maitohormonin, oksitosiinin erityksen. Jokaiselle lehmälle on varattava oma lypsyliina. Utareen puhdistamiseen käytetyt pesuaineet on huolellisesti puhdistettava vetimien pinnalta ennen lypsinten kiinnittämistä. Vedinkastoon tarkoitettuja tuotteita saa käyttää vain välittömästi lypsämisen jälkeen. Utareiden ja sorkkien puhdistus- ja hoitoaineet eivät saa sisältää QAC-yhdisteitä.

3.5.3 Välittömästi ennen lypsyä ja sen aikana lypsypaikalla ei saa tehdä sellaista työtä, joka voi vaikuttaa haitallisesti maidon laatuun, esim. annostella lääkkeitä tai käyttää utareen tai sorkkien hoitoaineita.

Laki eläinten lääkitsemisestä

Lehmälle ei saa annostella lääkkeitä lypsyn aikana, lukuun ottamatta maito-hormonia. Tuotantoeläimille annosteltavia lääkkeitä ja muita eläinten käsittelyssä käytettäviä aineita käytettäessä on varmistuttava, että eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuus tai laatu ei tarpeettomasti heikkene.

3.6. MAIDONTUOTANTORAKENNUKSET

3.6.1 Uutta tuotantorakennusta suunnitellessa tulee ottaa huomioon voimassa oleva eläinsuojelulainsäädäntö, karjan hyvinvointi ja hyvät maidon-tuotannon toimintatavat.

[Arla Suomi vaatimus](#)

3.6.2 Parret ja karsinat on pidettävä kuivina ja tarvittaessa niissä on käytettävä kuivikkeita.

[Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta](#)

Makuualustan tulee olla kuiva ja puhdistettava lannasta säännöllisesti. Alle kaksiviikkoisella vasikalla on oltava kuivitettu makuupaikka.

3.6.3 Uusiin tuotantorakennuksiin sekä laajennuksiin suositellaan rakennettavaksi poikimakarsinat/sairaskarsinat.

[Arla Suomi suositus](#)

Työskentelyn helpottamiseksi ja eläinten hyvinvoinnin takaamiseksi poikiville/sairaille eläimille on hyvä olla muusta karjasta erotettu alue poikimiseen.

Vakavia tarttuvia tauteja sairastavat eläimet on voitava eristää muusta karjasta. Erillinen karsina helpottaa poikivan/sairaana eläimen hoitoa ja takaa eläimelle oman rauhan toipumiseen.

3.6.4 Alle 6 kk ikäisiä vasikoita ei saa pitää kytkettyinä.

[Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta](#)

3.6.5 Tuotantorakennuksen karsinat, parret ja kulkuväylät pidetään puhtaina ja hyvässä kunnossa. Laiduntavien eläinten kulkuväylät ja makuualueet järjestetään niin, että eläimet eivät likaannu tarpeettomasti. Eläinten tarpeeton likaantuminen vaarantaa elintarvikehygieniää, eläinten terveyttä ja hyvinvointia.

[Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta](#)

Lattiat eivät saa olla liukkaat ja ne on voitava pitää helposti kuivana, joko

käyttämällä kuivikkeita tai huolehtimalla muutoin siitä, että nestemäiset eritteet poistuvat asianmukaisesti.

3.6.6 Maidon keräilyalue on pidettävä puhtaana. Keräilyalueen kautta ei saa kuljettaa eläimiä laitumelle. Keräilyalueella tarkoitetaan aluetta, jolla maitoauton kuljettaja työskentelee.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Maidonkäsittelytilan ja keräilyalueen on oltava puhtaat. Maidonkäsittelytilan lattiassa ei saa olla pinttynyttä likaa, vaan se on pestävä säännöllisesti. Imuletkun on pysyttävä puhtaana keräilyhygienian takaamiseksi sekä esimerkiksi tartuntatautien leviämisen ehkäisemiseksi. Maidonkäsittely- ja säilytystilan edustan on oltava esim. asfaltti- tai murskepintainen. Maito on pystyttävä keräämään kaikkina vuodenaikoina. Pihan ja pihatien hiekkoituksesta sekä lumenauraamisesta on huolehdittava.

3.6.7 Hyönteisten, jyrsijöiden ja kotieläinten pääsy maidonkäsittely- ja säilytystiloihin on estettävä ja tuhoeläinten torjunnasta huolehditaan.

[Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus](#)

Mikäli haittaeläinten torjunnassa käytetään torjunta-aineita, huolehditaan että ne eivät aiheuta riskiä eläinten rehujen puhtaudelle, ihmisille tai eläimille. Torjunta-aineiden käytöstä on pidettävä kirjaa.

3.6.8 Sikoja ja siipikarjaa ei saa pitää samoissa tiloissa lypsykarjan kanssa.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Siat ja siipikarja lisäävät salmonellariskiä maidontuotantotilalla.

3.7. TARTTUVIEN TAUTIEN ENNALTAEHKÄISY

3.7.1 Kaikki nautaeläimet on korvamerkittävä ja rekisteröitävä.

[MMM nautaeläinten tunnistamisesta, Laki eläintunnistusjärjestelmästä](#)

Nautaeläinten pitäjän on pidettävä omistamistaan tai hallitsemistaan nautadoista ajan tasalla olevaa nautaeläinluetteloa, jossa on pitopaikkakohtaiset nautojen perustiedot sekä mahdolliset osto- ja poistopäivämäärät ja niihin liittyvien ostajien tai myyjien tunnisteet (tilatunnus, asiakastunnus tai eläinvälittäjä-tunnus). Tapahtumat on kirjattava nautaeläinluetteloon viimeistään kolmantena päivänä tapahtumasta. Nautarekisteriin on tehtävä ilmoitus muutoksista seitsemän päivän sisällä tapahtumasta.

3.7.2 Lypsyyn osallistuvien on noudatettava hyvää henkilökohtaista hygieniää ja lypsäjillä tulee olla puhtaat vaatteet ja suojaimet, kuten esiliina ja käsineet.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus

Navetassa työskenteleville ja siellä vieraileville varataan tarkoituksenmukainen paikka käsien ja jalkineiden pesua ja suojavaatteiden säilytystä varten

3.7.3 Lypsyyn osallistuvilla henkilöillä ei saa olla eläimiin tai maidon kautta ihmisiin tarttuvaa sairautta.

Arla Suomi vaatimus

Tartunnallisten sairauksien leviämistä voidaan vähentää käyttämällä suojakäsineitä lypettäessä. (esim. kertakäyttökäsineet). Kädessä olevat haavat peitetään vettä läpäisemättömällä siteellä tai käsineillä.

3.7.4 Ulkomailla tapahtuvan kotieläintiläkäynnin jälkeen navettaan voi mennä vasta 48 tunnin kuluttua käynnistä. Tämä koskee sekä tilalla vierailevia että tilalla työskenteleviä. Tämä on myös meijerin salmonellavakuutuksen suojeluehtona.

Arla Suomi vaatimus

On hyvä tiedostaa, että ulkomaiset vierailijat, työntekijät ja lomittajat voivat olla tarttuvien eläintautien kantajia. Vaatteet pestään ja kengät desinfioidaan aina ulkomailla tapahtuneen tilavierailun jälkeen.

3.7.5 Vierailijoille varataan tilalta saappaat tai kertakäyttöiset suojajalkineet, sekä tarvittaessa muut suojavaatteet.

Arla Suomi suositus

Tilalla vieraileville (eläinlääkärit, neuvojat, seminologit, huoltomiehet, ym.) tarjotaan suojavaatteet, jalkinesuojat tai tilan jalkineet.

3.7.6 Uusiin tuotantorakennuksiin suositellaan rakennettavaksi hygieniateinen, josta ei ole yhteyttä maidonkäsittelytilaan. Hygieniateinen varustetaan pesu- ja desinfiointipaikalla ja -välineillä.

Arla Suomi suositus

3.7.7 Teuras- ja välityseläinten kuljettajat välttävät tarpeetonta liikkumista navetassa.

Arla Suomi suositus

Teuras- ja välityseläinten kuljettajille tulee tarjota tilalta suojavaatetusta ja jalkineita, kuitenkin vähintään mahdollisuus käsien ja saappaiden pesuun ja desinfiointiin. Turhaa liikkumista eläintiloissa ja eläinten koskettelua tulee välttää. Pyritään itse siirtämään tilalta lähtevät eläimet mahdollisimman lähelle ovea.

3.7.8 Uuteen tuotantorakennukseen tai laajennukseen on tehtävä kokoomatila, johon teuraseläimet voidaan sijoittaa ennen keräilyä.

Arla Suomi suositus

Kokoomatilan tarkoituksena on estää eläinkuljetusauton kuljettajan kontaktit tilan muiden eläinten kanssa ja pienentää näin tarttuvien eläintautien leviämisen riskiä.

3.7.9 Maitotilan on noudatettava kansallista tartuntatautien vastustusohjelmaa

Eläintautilaki

Pitkäjänteisellä ja suunnitelmallisella toiminnalla voidaan ennaltaehkäistä ja rajoittaa tartuntatautien leviämistä. (Suomessa ei ole todettu leukoosia, tuberkuloosia, bruselloosia, suu- ja sorkkatautia eikä ibr-, ipv- ja bvd- viruksia). Jos tilalla epäillään tai on todettu salmonellatartunta tai muu vastustettava tai ilmoitettava eläintauti on otettava välittömästi yhteyttä meijerin neuvontaan. Eläinlääkärin ohjeita tarttuvan eläintaudin leviämisen ehkäisemiseksi ja saneeraamiseksi on noudatettava.

3.7.10 Ostettaessa eläimiä ulkomailta on noudatettava kansallisia määräyksiä.

Eläintautilaki

Eläinten maahantuontia suunniteltaessa on otettava yhteyttä Eviraan ja ETT ry:een tarkempien ohjeiden saamiseksi.

3.7.11 Ostettaessa spermaa tai alkioita ulkomailta on noudatettava lain vaatimuksia.

MMM:n asetus sonnin spermalle asetettavista eläinten terveysvaatimuksista

Ulkomaisen eläinaineksen, sperman tai alkoiden tuonnissa on noudatettava tuontiajankohtana voimassa olevia Eviran ohjeita ja määräyksiä.

3.7.12 Kuolleet ja lopetetut eläimet on peitettävä huolellisesti raatojen keräilyyn tai hautaamiseen saakka.

Arla Suomi vaatimus

Ulkopuolisille kulkijoille näkyvät kuolleet eläimet antavat huonon kuvan tilanpidosta ja vaikuttavat haitallisesti elinkeinon imagoon. Kuolleet eläimet ja raatojenkeräily ovat myös riskejä tartuntatautien leviämislle. Raatojen säilytys- ja keräilyalue on pidettävä erillään tilan karjasta, rehunkäsittely-alueista, maitohuoneesta tai maitoauton kulkureiteistä.

3.8. KARJANHOITAJAT JA LOMITTAJAT

3.8.1 Tilalla työskentelevät henkilöt on perehdytettävä tehtäviinsä. Heidän tulee olla selvillä toimintansa vaikutuksista elintarvikehygieniaan.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus

Perehdytettävät asiat

- eläinten terveys ja hyvinvointi
- rehu- ja maitohygieenia
- eläinlääkkeiden käyttö
- jätehuolto
- kemikaalien käyttö
- tarvittavat kirjaukset

Kaikkien ohjeistusten tulee olla kielellä, jota kaikki työntekijät ymmärtävät. Poikkeamatilanteiden hallintaohjeiden tulee olla kirjallisina (esim. antibioottivahinko-ohjeistus). Kirjallisen ohjeistuksen tulee olla selkeä ja sisältää tarvittavat yhteystiedot mm. meijerin neuvontaan.

4. Ympäristö

Maidontuotannossa pyritään huomioimaan ympäristönsuojelu parhaalla mahdollisella tavalla. Maidontuotannossa käytettyjen tuotteiden alkuperä tunnetaan ja kasvisuojelua aineita käytetään vastuullisesti. Tuotantopanosten käytön tulee olla suhteessa tuotantomääriin. Kun tuotannon tehokkuutta parannetaan, ympäristövaikutukset tuotettua yksikköä kohti pienenevät. Täydentäviä ehtoja on noudatettava, jos on hakenut EU:n kokonaan tai osittain rahoittamia tukia tai kansallisia viljelijätukia.

Täydentävät ehdot koostuvat viljelyyn liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista sekä lakisääteisistä hoitovaatimuksista.

4.1 Tilanpidossa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuus ja toiminnan vaikutukset siihen.

EU:n luonto- ja lintudirektiivi, Arla Suomi suositus

Luonnon monimuotoisuutta ylläpidetään ja säilytetään. Luonnonvaraisia kasveja ja eläimiä sekä luontotyyppejä suojellaan ja otetaan huomioon luonnonarvot kaikessa toiminnassa.

4.2 Noudatetaan lannoitteiden sisältämän typen enimmäismääriä ja lannanlevitysrajoituksia.

Nitraattiasetus, Täydentävät ehdot

Lannoituksessa noudatetaan nitraattiasetusta. Nitraattiasetus sisältää typen käytön enimmäismäärät. Liika typpi huuhtoutuu helposti ja aiheuttaa vesistöjen rehevöitymistä. Tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä voi olla enintään 170kg/ha. Lannan levittäminen pellolle on sallittu 1.4–31.10. välisenä aikana.

4.3 Lanta-analyysi teetetään viiden vuoden välein.

Nitraattiasetus, täydentävät ehdot

Lanta-analyysissä määritetään lannan sisältämä liukoinen typpi, kokonaistyppi ja kokonaisfosfori. Lanta-analyysin ja muiden lannoitevalmisteiden tiedot säilytetään. Lannoituksesta pidetään kirjaa vuosittain. Kirjanpito sisältää tiedot lohkojen ravinnelisyäkseen käytetyn lannan ja lannoitevalmisteiden määrästä, satotasoista ja ajankodista milloin lantaa on levitetty.

4.4 Ruokinnan suunnittelua varten teetetään analyysit tilalla tuotetuista karkearehuista.

Arla Suomi suositus

Ruokinnan suunnittelussa otetaan huomioon rehujen laatu ja tuotosvaste. Valkuaisruokinnan optimoinnilla vaikutetaan tuotannon taloudellisuuteen, koska hyvälaatuinen rehuvalkuainen on kallista. Valkuaisyliruokinta on haitallista ja tarpeetonta eläimille. Ylimääräinen typpi ja fosfori poistuvat lannan ja virtsan mukana ja tämä lisää ravinteiden huuhtoutumista ja lisää turhaa ympäristökuormitusta.

4.5 Puhdistamolietettä sisältävää lannoitevalmistetta ei saa käyttää rehuntuotannossa oleville pelloille.

Lannoitevalmistelaki, Arla Suomi vaatimus

Tilan oman sakokaivolietteen voi levittää pellolle, mutta sakokaivoliete on käsiteltävä (kalkkistabiloitava) ennen levitystä ja tätä koskevat samat rajoitukset kuin puhdistamolietettä sisältävää lannoitevalmistetta. Puhdistamolietettä sisältäviä lannoitevalmistetta saa käyttää vain viljoille, öljykasveille ja kasveille, joita ei käytetä ihmisravinnoksi tai eläinrehuksi. Nurmelle puhdistamolietettä sisältävää lannoitevalmistetta saa levittää vain perustettaessa nurmi suojaviljan kanssa ja multaamalla huolellisesti.

Määritelmät

Puhdistamolietettä sisältävä lannoitevalmiste:

Puhdistamoliete on jätevedenpuhdistamoiden jätevesilietettä. Puhdistamoliete käsitellään kompostointi- tai biokaasulaitoksissa aina ennen maatalouskäyttöä. Puhdistamolietettä käsittelevien laitosten tulee olla Eviran hyväksymiä.

Ruokajäte eli entiset elintarvikkeet:

Entisten elintarvikkeiden käyttö eläinten ruokinnassa, Eviran ohje 12571/1,28.9.2015

Ruokajätettä, jota syntyy ravintoloiden, ruokaloiden yms. julkisten keittiöiden tähteenä jääneestä ruuasta. Entisiä eläinperäisiä elintarvikkeita, pois lukien maito- ja munatuotteet, ei saa käyttää elintarviketuotantoeläinten ruokintaan. Kasvipäristen entisten elintarvikkeiden rehukäyttö on mahdollista myös elintarviketuotantoeläimille.

Eläinperäinen jäte, eli eläinperäiset sivutuotteet:

Eläimistä saatavat sivutuotteet jaetaan kolmeen luokkaan, niiden ihmisten ja eläinten terveydelle aiheuttamien riskien mukaan. Tarkempi luettelo luokkiin kuuluvista aineksista on asetuksen (EY) N:o 1069/2009 artikloissa 8,9 ja 10.

4.6 Käyttökohteet ja rajoitukset puhdistamolietettä sisältävän maanparannusaineen käytölle.

Lannoitevalmistelaki

Puhdistamolietettä sisältäviä maanparannusaineita saa käyttää vain viljoille, öljykasveille ja kasveille, joita ei käytetä ihmisravinnoksi tai eläinrehuksi. Nurmelle puhdistamolietettä sisältävää maanparannusainetta saa levittää vain perustettaessa nurmi suojaviljan kanssa ja multaamalla huolellisesti. Lietetuotteet ovat lannoitevalmisteita, ja niiden käyttöä rajoittavat nitraattiasetukseen ja ympäristökorvaukseen liittyvät säädökset.

4.8 Puhdistamolietettä sisältäviä lannoitevalmisteita ei saa käyttää luonnon-mukaisessa tuotannossa.

[Arla Suomi vaatimus](#)

4.9 Kemikaaleja tulee käyttää turvallisesti.

[Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta](#)

Kemikaaleiksi eli biosideiksi luokitellaan pudistusaineet, desinfiointiaineet, vedinkastot, kasvinsuojeluaineet ja tuholaisten torjunta-aineet. Käytettyjen aineiden käyttöturvatiedotteet on talletettava ja biosidien käytöstä sekä varastoinnista on pidettävä kirjaa.

4.10 Tuotannossa käytettävät kemikaalit varastoidaan turvallisesti, niin että ne eivät ole lasten tai eläinten ulottuvilla. Kemikaalit säilytetään aina erillään elintarvikkeista ja rehuista.

[Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta](#)

5. Poikkeamatilanteiden hallinta

Eläinten hyvinvointi ja maidon hyvä laatu on pystyttävä varmistamaan myös poikkeamatilanteissa. On myös varauduttava tilanteeseen, jossa karjanhoitaja on estynyt tekemästä töitä onnettomuuden tai sairastumisen vuoksi.

5.1. POIKKEAMATILANTEEN TOIMINTAOHJEET

Tilojen tulee laatia ohjeet kirjallisina seuraaviin tilanteisiin:

[Arla Suomi suositus](#)

- puutteellinen maidonjäähdytys
- antibioottia tai muuta vierasainetta maidon joukossa
- sähkökatkos
- pilaantunut rehuerä tai juomavesi
- eläintaudin puhkeaminen
- hoitajan sairastuminen

On suositeltavaa, että tilalla varaudutaan myös muiden mahdollisten riskitilanteiden (esim. tulipalo, myrsky tai tulva) varalta. Tuottajapalvelusivustolta on saatavilla taulukoita suunnitelmien pohjaksi.

5.1.1 Ongelmatilanteet maidon jäähdytyksessä

Vastaanotettavan maidon lämpötila saa olla korkeintaan +6 °C. Suositeltava

maidon säilytys- ja keräilylämpötila on alle +4 °C. Maito ei myöskään saa jäätyä.

Poikkeustilanteissa, joissa varmistutaan, ettei kuorman lämpötila nouse yli +6 °C voidaan vastaanottaa maksimissaan +10 °C asteista maitoa. Maito-auton kuljettaja tekee tilannekohtaisen arvion.

5.1.2 Antibioottia tai muuta vierasainetta maidon joukossa

Maidossa ei saa olla lääkettä, mikrobien kasvunestoaineita tai muiden kemiallisten aineiden jäämiä. Jos tankkimaitoon epäillään joutuneen antibioottia, pesuainetta tms. tilalta on otettava heti yhteyttä meijerille ja maitoauton kuljettajaan. Maitoa ei saa kerätä ennen maidon laadun varmistamista.

Antibioottiepäily varmistetaan Delvo-testillä ennen maidon hävittämistä. Antibioottia sisältävää maitoa ei saa lähettää meijeriin ja maito on hävitettävä tilalla, joko multaamalla peltoon tai hävitettävä lietalannan joukossa.

5.1.3 Sähkökatkos

Sähkökatkoksen aikana eläinten on saatava rehua ja vettä. Eläinten lypsy on voitava järjestää sähkökatkoksen aikana, jotta eläimille ei aiheudu haittaa pitkittyneestä lypsystä.

5.1.4 Eläinten rehujen ja juomaveden pilaantuminen

Pilaantunutta rehua tai vettä ei saa antaa karjalle.

Mahdollisen saastelaskeuman uhatessa seurataan viranomaisten tiedotteita ja toimintaohjeita.

Käytännön toimintaohjeita ja apua ongelmatilanteiden ratkaisemiseen voi pyytää eläinlääkäriltä tai ruokintaan erikoistuneelta neuvojalta.

5.1.5 Zoonoosin esiintyminen eläimissä tai ihmisissä

Zoonoosi on eläimistä ihmiseen tai ihmisestä eläimiin tarttuva tauti. Mikäli tilalla epäillään esiintyvän zoonoosia, on otettava yhteyttä eläinlääkäriin ja tehtävä toimintasuunnitelma, kuinka tartunnan riskiä minimoidaan ja taudin edelleen tarttumista ehkäistään. Samankaltainen suunnitelma tehdään myös ihmisestä eläimiin tai maitoon tarttuvan taudin tai mikrobiologisen kontaminaation varalta.

5.2. KORVAUS MAIDOSTA, JOTA EI OLE VOITU NOUTAA

5.2.1 Korvaus maidosta, jota ei ole voitu noutaa

Meijeri maksaa tuottajalle korvauksen maidosta, jota ei ole voitu noutaa tuottajasta riippumattomasta syystä.

6. Maidon keräily

6.1. UUDET TUOTANTORAKENNUKSET JA LAAJENNUKSET

6.1.1 Uuden tai laajennettavan tuotantorakennuksen suunnittelussa otetaan huomioon Arlan Suomi yhteistyömeijereiden tavoitteet keräilyssä.

Tulevaisuuden tavoitteita:

- Maitoauton ei tarvitse peruuttaa
- Maito voidaan kerätä lypsyajoista riippumatta
- Maito voidaan kerätä kaikilta tiloilta 15 m pitkällä autolla.
- Maito voidaan kerätä myös ajoneuvoyhdistelmällä.

6.2. TIET, MAIDONKERÄILYALUE JA MAITOHUONE

6.2.1 Keräilyolosuhteiden tulee olla kunnossa.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Maitoauton on voitava liikkua esteettä pihatiellä ja maidonkäsittely- säilytystilan edustalla. Kuljettajan on voitava suorittaa maidon keräily kaikkina vuodenaikoina vaarantamatta omaa terveyttään ja turvallisuuttaan, käyttämättä tarpeettomasti aikaa tai vaarantamatta keräilykaluston kuntoa. Sujuvan keräilyn takaamiseksi maitoauton kulkureitillä on oltava esteetöntä tilaa 4 m leveydeltään ja korkeudeltaan.

6.2.2 Piha-alue ja tiet on pidettävä puhtaana lumesta ja tarvittaessa hiekoitettava.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Kuljettaja arvioi tien ajokelpoisuuden tilalle mennessä. Jos tuottaja toteaa, että tie ei ole riittävän hyvässä kunnossa tai on liian vaarallista noutaa maidot, hänen on viipymättä otettava yhteyttä kuljetusyritykseen tai kuljettajaan.

6.2.3 Jos maidonkäsittelytilan ovi on asennettu räystäään alle, räystääs on varustettava sadevesikourulla.

[Arla Suomi vaatimus](#)

6.2.4 Maidonkäsittelytilan sisäkorkeuden tulee olla riittävä, jotta tilasäiliön luukku voidaan vaivatta avata maidon aistinvaraisen laadun ja tilasäiliön tarkastamiseksi.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Maidonkäsittelytilan valaistuksen tulee olla riittävä ja tilasäiliön olla sijoitettu niin, että maito voidaan tarkastaa ja ottaa näytteet. Tilasäiliön huoltoluukun on mahdollista aukeamaan esteettä. Lisäksi tilasäiliön sisäpintojen puhdistuminen on pystyttävä tarkastamaan.

6.2.5 Maitoauton imuletkun pituus on enimmillään 12 metriä.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Maidonkäsittelytilan sijoittelua mietittäessä huomioidaan keräilykaluston asettamat vaatimukset. Imuletkun pituus voi olla enimmillään 12 metriä, pidempi pumppausmatka aiheuttaa maidon muokkaantumista.

6.2.6 Tilasäiliön sijoittaminen.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Tilasäiliön sijoittamisessa maidonkäsittelytilaan huomioidaan, että maidon keräilyssä imuletkun kiinnittämisen tulee olla vaivatonta ja se on voitava tehdä hygieenisesti. Tilasäiliön läheisyydessä tulee olla vesipiste.

6.2.7 Valokatkaisin on sijoitettava kuljettajan työskentelyalueelle sisäänkäynnin välittömään läheisyyteen. Valot voivat syttyä myös liiketunnistimella.

[Arla Suomi vaatimus](#)

6.2.8 Tilasäiliöön merkitään selkeästi, jos säiliössä olevaa maitoa ei saa kerätä maitoautoon.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Jos epäillään, että tilasäiliömaidon joukkoon on joutunut antibioottimaitoa tai jos maito ei muutoin täytä elintarvikevaatimuksia, esim. maidon lämpötila on ollut poikkeava (lämmen tai jäähtynyt) tai maidon ulkonäkö tai haju on epänormaali, on meijerille ja maitoauton kuljettajalle ilmoitettava asiasta ennen keräilyä.

Poikkeamatilanteessa, jossa maidon keräilyaika on lähellä ja maito on esimerkiksi sähkökatkoksen vuoksi liian lämmintä tai epäillään antibiootti-

maitoa joutuneen tilasäiliöön, maitoautoon on ilmoitettava ja tilasäiliö on merkittävä selkeästi. Tämän vaatimuksen tavoitteena on estää jalostukseen kelpaamattoman maidon kerääminen meijerimaidon joukkoon. Poikkeamatilanteissa otetaan yhteyttä meijerin neuvontaan.

6.3. TILASÄILIÖT

Tilasäiliötyypit:

Tilasäiliö:

Jääpankki- tai suorajäähdytteinen tilasäiliö. Pysty- tai vaakamalli.

Bufferisäiliö:

Säiliö, joka mahdollistaa maidon keräilyn lypsyn aikana. Bufferisäiliö on sijoitettuna lypsyjärjestelmän ja tilasäiliön väliin. Bufferisäiliön on suositeltavaa olla varustettuna jäähdytys tai esijäähdytysjärjestelmällä. Bufferisäiliön puhtaus pitää pystyä varmistamaan.

Siilotilasäiliö:

Tilasäiliö, joka on sijoitettu ulos ja kaikki letkuyhteet sijaitsevat maidonkäsittelytiloissa.

Lisäsäiliö:

Lisäsäiliö, joka on sijoitettu varsinaisen tilasäiliön yhteyteen.

6.3.1 Tilasäiliön materiaalin tulee täyttää elintarvikehygieniavaatimukset.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus

Maidonsäilytysvälineiden tulee täyttää elintarvikkeiden säilyttämiseksi asetetut vaatimukset. Materiaalien tulee olla pestäviä, desinfioitavia sekä myrkyttömiä.

6.3.2 Tyhjään tilasäiliöön lypsetäessä jäähdytys on aloitettava 45 minuutin kuluessa lypsyn aloituksesta.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Vaatimus koskee kaikkia tilasäiliötyyppejä. Maidon jäähdytys on aloitettava heti, kun se on mahdollista. Kuitenkin on huomioitava, että säiliössä on riittävästi maitoa ennen jäähdytyksen aloittamista. Sekoittajan lavan on yletyttävä maitoon, jotta maito ei jäädy nopean jäähdytyksen aikana.

6.3.3 Maito on jäähdytettävä välittömästi lypsyn jälkeen alle +6 °C asteeseen.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus

Suosittelava maidon säilytys- ja keräilylämpötila on alle +4 °C astetta. Maito

ei saa jäätyä. Lypsyn päättyessä maidon lämpötilan tulee olla alle + 10 °C astetta. Jos maidon lämpötila on yli +10 °C astetta, on syytä epäillä että jäähdytysjärjestelmässä on vikaa. Automaattilypsissä maidon lämpötilan tulee olla alle +4 °C astetta kahden tunnin kuluttua tyhjään tilasäiliöön aloitetun lypsyn jälkeen.

6.3.4 Maitoa on sekoitettava jäähdytyksen ja säilytyksen aikana säännöllisesti.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Sekoittajan tulee toimia 2 minuuttia 15 minuutin välein, jolloin saavutetaan paras jäähdytysteho, ja otetut maitonäytteet ovat edustavia. Maidon pinnalla ei saa olla vaahtoa eikä kermaa. Sekoittimen välikäyttökytkin kytkee sekoittimen päälle lypsyjen välillä säännöllisin väliajoin ja estää maidon kermoittumisen. Seuraa sekoittimen toimintaa myös lypsyjen välillä.

6.3.5 Jos tilasäiliö on varustettu kiinteällä letkuyhteellä, on huolehdittava että pesuvesi ei voi joutua maidon joukkoon.

[Arla Suomi vaatimus](#)

6.3.6 Tilasäiliön tilavuuden on oltava vähintään noutokerran maitomäärä.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Normaalitilanteessa maito noudetaan joka toinen päivä. Tilanteessa, jossa päivittäinen keräily on mahdollista, voidaan hyväksyä pienempi säiliökoko.

6.3.7 Tilasäiliössä on oltava lämpömittari, josta maidon lämpötila voidaan lukea.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Kuljettajan tulee tarkistaa maidon lämpötila ennen maidon vastaanottoa. Mikäli tilasäiliö on varustettu hälyttimellä, joka osoittaa kriittistä poikkeamaa maidon lämpötilassa on kuljettajan noudatettava Arla Suomen ohjeistusta riippumatta siitä, mikä on maidon lämpötila keräilyhetkellä.

6.4. BUFFERIT JA LISÄSÄILIÖT

6.4.1 Buffereiden ja lisätilasäiliöiden materiaalin tulee täyttää elintarvikehygieniavaatimukset.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus

6.4.2 Bufferisäiliötä ei saa käyttää maidon varsinaiseen varastointiin.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Mikäli maitoauto on myöhässä, voidaan bufferisäiliötä käyttää maidon varastointiin keräilyä odotettaessa.

6.4.3 Tilasäiliötä koskevat vaatimukset koskevat myös lisäsäiliötä.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Mikäli tilalla on lisäsäiliö, maito voidaan keräillä kahdesta säiliöstä. Maito on voitava ottaa molemmista säiliöistä ilman, että maitoautoa tarvitsee siirtää. Jos tilalla on useampi navetta, joissa on omat tilasäiliöt, keräily tehdään kaikista säiliöistä sovitusti. Tavanomaista tilasäiliötä voidaan käyttää myös bufferisäiliönä, mutta silloin maito keräillään vain yhdestä säiliöstä.

6.4.4 Lisäsäiliö on merkittävä selkeästi, jos siinä on meijeriin kerättävää maitoa.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Kuljettajat on ohjeistettu keräämään maidot vain selkeästi merkityistä lisäsäiliöistä, koska osa tiloista säilyttää lisäsäiliössä esim. vasikoille tarkoitettuja maitoja.

6.5. MAIDONKERÄILYN KÄYTÄNNÖT

6.5.1 Pienin kerättävä maitomäärä on 150 litraa.

[Arla Suomi suositus](#)

Vähimmäismäärä kerättävälle maidolle on asetettu mittaustarkkuuden varmistamiseksi. Tällä pyritään vähentämään riskejä maidon laatupoikkeamille, kuten maidon jäädytyksen toimivuudelle. Jos tilan maitomäärä laskee alle 150 litran meijerin neuvonta ottaa yhteyttä tuottajaan tilan maidontuotannon kehittämiseksi.

6.5.2 Maitomäärän poikkeamista on tehtävä ilmoitus kuljettajalle.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Maitomäärän poikkeama vaikuttaa maitoauton näytteenottolaitteen toimintaan.

6.5.3 Tilasäiliön pesurin käynnistämisestä tulee olla selkeät ohjeet.

[Arla Suomi vaatimus](#)

Jos tilasäiliö on varustettu pesurilla, jonka maitoauton kuljettaja käynnistää, on tilasäiliön läheisyydessä oltava selkeät työohjeet.

6.6. KERÄILYTIHEYS JA MAIDON IKÄ

Maito keräillään joka toinen päivä, tästä voidaan kuitenkin tarvittaessa poiketa.

6.6.1 Kun maito keräillään joka toinen päivä, maito ei saa olla vanhempaa kuin 48 tuntia.

Erikoistilanteessa esim. huonojen keliolosuhteiden vuoksi maitoa voidaan säilyttää pidempään, mutta tämä on harkittava tapauskohtaisesti huomioon ottaen maidon bakteriologinen laatu.

6.6.2 Tuottaja voi pyytää ylimääräisen noutokerran, mikä voidaan toteuttaa keräilyn resurssien puitteissa.

Ylimääräinen keräilykerta voi helpottaa tuottajan tilannetta, jos kapasiteetin ylitys on lyhytkestoinen tai kyseessä on esim. tilasäiliön vaihto.

6.7. KERÄILYAIKA

6.7.1 Maidon keräily lypsyaikana on mahdollista, jos siitä on erikseen sovittu tilan kanssa.

Tapauskohtaisella sopimisella pyritään tuomaan joustoa keräilyyn ja luomaan säästöjä keräilykustannuksiin.

6.7.2 Lypsy on keskeytettävä maitoauton imun ajaksi, jäähdyttämätöntä maitoa ei saa ottaa vastaan.

Tuottajan vastuulla on huolehtia tilasäiliön pesusta tyhjennyksen jälkeen ja ennen lypsyn jatkamista.

7. Raakamaidon koostumus ja laatu

Tuottaja on vastuussa lähettämästään maidosta. Kuljettajan vastuulla on tehdä maidon vastaanottotarkastus ennen tilasäiliön tyhjennystä. Tuottajan vastuu on rajattu kuitenkin enintään keräilykaluston yhdistelmään mahtuvaan maitomäärään. Maitotilojen on hyvä varautua mahdolliseen vahinkoon ottamalla vastuuvakuutus, joka korvaa pilalle menneen maitoerän sekä mahdollisesta maidon hävittämisestä tulevat kulut.

7.1. NÄYTTEENOTTO

Laadunvarmistus/antibioottinäyte otetaan jokaisesta tilalta noudetusta maitoerästä. Näytteet analysoidaan, mikäli kuormanäytteestä löydetään poikkeama, esim. antibioot-tiepäily. Hinnoitteluun vaikuttava näyte otetaan vähintään kaksi kertaa kuukaudessa ja tarvittaessa voidaan ottaa lisänäytteitä.

7.2. MAIDON HINNOITTELUNÄYTTEET

Rasva, valkuainen, solut, bakteeriluku, urea, jäätymispiste ja vapaat rasvahapot (FFA) ana-lysoidaan jokaisesta hinnoittelunäytteestä. Antibiootit määritetään harvemmalla näyteti-heydellä. Näytetulokset vaikuttavat maidonhinnoitteluun korottavasti tai laskevasti. Urea, jäätymispiste ja vapaat rasvahapot (FFA-arvo) määritetään, mutta ne eivät vaikuta hinnoi-teluun. Hinnoittelunäytteet analysoidaan koodilla 71.

7.3. MAIDON KOOSTUMUS JA LAATUHINNOITTELU

Maidon hinta koostuu seuraavista elementeistä:

- Perusosa
- Koostumusosa
- Kausiosa

Perusosa

Maidon hinnan perusosa pitää sisällään maidon laatuhinnoittelun ja laatusopimuslisän.

Laatuluokitus ja -hinnoittelu, bakteeri- ja solupitoisuus:

Tilamaidosta tehdään vähintään kaksi laatumäärittystä kuukaudessa, joista tutkitaan maidon solu- ja bakteeripitoisuudet. Mikäli hinnoittelunäytteitä on otettu kuukaudessa enemmän kuin kaksi, otetaan ne kaikki huomioon keskiarvon laskennassa.

Tuottajamaidon tulosten luokittelu:

Bakteerit: Bakteerien pesäkemäärän tulokset luokitellaan analyysitulosten kahden viimeisen kuukauden liukuvana geometrisenä keskiarvona.

Solut: Soluluku luokitellaan kolmen viimeisen kuukauden analyysitulosten liukuvana geometrisenä keskiarvona.

Luokka	Bakteerien pesäkemäärä, 2 kuukauden geomet. keskiarvo	Somaattiset solut, 3 kuukauden geomet. keskiarvo
E	Alle 50 000 kpl/ml	Alle 250 000 kpl/ml
I	50 000–100 000 kpl/ml	250 000–400 000 kpl/ml
II	Yli 100 000 kpl/ml	Yli 400 000 kpl/ml

TUOTANTOTILALTA LUOVUTETTAVA RAAKAMAITO:

EY asetus N:o 853/2004

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 853/2004, IX Jakso, Luku III: Kun tilalla tuotetun maidon bakteerien kokonaispesäkelukumäärä kahden kuukauden geomet-risen keskiarvon mukaan ylittää 100.000 kpl/ml tai kolmen kuukauden geometrisen keskiarvon mukaan solupitoisuus ylittää 400.000 kpl/ml on aloitettava menettelyt sen varmistamiseksi, että raakamaitoa ei saateta markkinoille. Jos raakamaito ei täytä näitä vaatimuksia, raakamaitoa vastaanottavan meijerin on ilmoitettava asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle ja toteutettava toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi.

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta 1368/2011

Koostumusosa

Maidon koostumus- ja laatuhinnoittelu perustuu vähintään kaksi kertaa kuukaudessa tila-maidosta otettuihin näytteisiin sekä niistä tehtäviin koostumus- ja laatumäärittäisiin. Maidon koostumusmäärittämisessä analysoidaan maidon rasva- ja valkuaisprosentti. Tilan näytteistä lasketaan kahden viimeisen kuukauden analyysitulosten aritmeettinen keskiarvo.

7.4. KOOSTUMUSMÄÄRITYS

Maidon koostumusmäärittämisessä analysoidaan maidon rasva- ja valkuaisprosentti. Rasva- ja valkuaisprosenttiin vaikuttaa mm. ruokinta, lehmän rotu ja ikä sekä tuotoskauden vaihe.

Tilasäiliöstä otettavista maitonäytteistä lasketaan kahden viimeisen kuukauden analysoin-titulosten aritmeettinen keskiarvo. Maidon koostumushinnoittelu perustuu tankkimaidos-ta otettuihin hinnoittelunäytteisiin sekä niistä tehtäviin koostumusmäärittäisiin..

7.5. LAATUMÄÄRITYKSET

Maidon laatuhinnoittelu perustuu hinnoittelunäytteistä otettujen somaattisten solujen 3 kuukauden ja kokonaisbakteeriluvun 2 kkuukauden geometriseen keskiarvoon.

7.5.1 Somaattiset solut

Somaattisten solujen määrä maidossa kuvaa karjan utareterveyttä. Terveellä lehmällä solupitoisuus on alhainen. Tulehdus utareessa nostaa solulukua.

7.5.2 Kokonaisbakteeriluku

Terveen lehmän utareessa olevassa maidossa ei ole bakteereja. Baktee-rit siirtyvät maitoon vedinkanavasta, vedinten ja utareen pinnalta ja lypsylaitteistojen pinnoilta. Bakteerien lisääntyminen maidossa riippuu säilytyslämpötilasta, ajasta ja bakteerien laadusta. Meijeriin saapuvan

maidon bakteeripitoisuuteen vaikuttaa ensisijaisesti tilan tuotantohygienia. Kokonaisbakteeriluku nousee, jos maidon jäädytyksessä tai tilasäiliön/lypsylaitteiston peseytymisessä on ongelmia.

7.5.3 Antibioottimääritys

Antibioottimääritys hinnoittelunäytteestä tehdään kaksi kertaa vuodessa. Laadunvarmistusnäyte otetaan jokaisesta tilalta noudettavasta maitoerästä. Jos kuormanäytteessä on esim. antibioottiepäily, näytteet analysoidaan.

7.5.4 Aistinvarainen laatu

Maitoauton kuljettaja tekee vastaanottotarkastuksen ennen maidon pumppaamista maitoautoon. Kuljettaja tarkastaa tilasäiliössä oleva maidon lämpötilan, ulkonäön ja/tai hajun.

7.6. MUUT ANALYYSIT

7.6.1 Jäätymispiste

Jäätymispiste määritetään jokaisesta hinnoittelunäytteestä. Näytetulos on informatiivinen, eikä se vaikuta hinnoitteluun. Maidon jäätymispisteen alenema osoittaa, että maitoon on päässyt vettä tai maidon koostumus on muuten normaalista poikkeava. Jäätymispiste vaihtelee jonkin verran esim. rodusta, lypsykaudesta ja ruokinnasta riippuen. Useimmiten jäätymispisteen merkittävät alenemat johtuvat laiterikoista, jonka seurauksena vettä

jää maitoputkistoon tai tilasäiliöön. Vakava tai toistuva vesilisäys on peruste maidon laatuluokan pudottamiselle tai maidon keräilyn keskeyttämiselle. Maidon normaali jäätymispiste on $-0,516\text{ °C} - 0,545\text{ °C}$ välillä.

7.6.2 Urea

Urean määrittystä käytetään karjan ruokinnan tasapainon seuraamiseen. Urea määritetään jokaisesta näytteestä. Maidon urea-analyysi tehdään tilasäiliömaidosta samasta näytteestä kuin muutkin analyysit. Urealuku kertoo, onko lehmien valkuaisen ja energian suhde ja saanti oikealla tasolla. Normaali alue urealuvulle on 25–35.

7.6.3 Analyysit poikkeustilanteissa

Tilanteissa, joissa on riskinä, että maidossa voisi olla vierasaineita tai jäämiä, otetaan lisänäytteitä. Näytteet analysoidaan koodilla 72.

7.6.4 Palvelukokeet

Maidon laadun seuraamiseksi tuottajan on mahdollista tilata tilasäiliömaidosta sekä yksittäisistä lehmistä palvelukokeita näytekoodilla 72 tai 75.

7.6.5 Vapaat rasvahapot (FFA-arvo)

Vapaat rasvahapot analysoidaan tilasäiliöstä otetusta näytteestä, ei yksittäisen lehmän näytteistä. Analysointialue FFA-arvolle on $0,1\text{ mmol}/100\text{ g}$ rasvaa. Normaali maidon vapaiden rasvahappojen määrä on $<1\text{ mmol}/100\text{ g}$ rasvaa. Maidon vapaiden rasvahappojen nousu voi johtua esim. epäkuntoisesta laitteistosta (esim. maidon voimakas sekoittaminen, ilmapuodot lypsykoneessa) tai mahdollisesti huonolaatuisesta rehuerästä. Korkea FFA-arvo aiheuttaa maitoon virhemakua. FFA-arvo ei vaikuta maidon hinnoitteluun.

7.7. KOETULOSTEN RAPORTOINTI

Analyysitulokset saa tuottajawebistä tai ilmoitetaan muulla tavalla kahden vuorokauden kuluessa tai heti näytteiden analyysien valmistuttua. Itiöllisten bakteerien tulosten valmistuminen viljelemällä vaatii pidemmän ajan. Kohonneista solu- ja bakteerituloksista tuottaja saa ilmoituksen tekstiviestillä. Analyysitulokset tulostuvat maitoauton jättämään kuittiin sekä maidontilayslomakkeelle.

7.8. TUOTTAJAPALVELUT

Tiloille on saatavilla laatuneuvontaa maidon laatuun liittyvissä asioissa. Tuottajan oman meijerin Maidontuotannon laatuksikirjassa on määritetty meijerikohtaiset tuottajapalvelut tarkemmin.

8. Arla Suomi laatuohjelman hallinnointi

8.1. LAATUOHJELMAN MUKAINEN KUMPPANUUSKÄYNTI

Arla Suomi Laatuohjelman hallinnointi perustuu kumppanuuskäynteihin. Kumppanuuskäynti tehdään meijerin neuvojen tai sen valtuuttamien neuvojen toimesta. Kumppanuuskäynnin aikana tehdyt havainnot kirjataan. Tieto kumppanuuskäynnin aikana läpikäytävistä asioista lähetetään tuottajalle ennen tilakäyntiä. Kumppanuuskäyntilomakkeen kopio lähetetään tuottajalle. Lomake sisältää tietoja tilasta ja siihen kirjataan onnistumiset ja parantamiskohteet. Lomakkeen kopio tulee säilyttää tilalla, jotta se voidaan tarvittaessa esittää pyydetessä esim. terveystarkastajalle tai meijerin neuvonnan edustajalle.

8.1.1 Laatuohjelman kumppanuuskäynti

Jokaiselle tilalle tehdään kumppanuuskäynti (auditointi) kolmen vuoden välein. Kumppanuuskäynti tehdään yhdessä tuottajan kanssa, pohtien tilan vahvuuksia ja parantamisen kohteita.

8.1.2 Auditoinnin tulokset

- Ei huomautettavaa.
- Korjattavia kohteita havaittu, pohditaan korjaavia toimenpiteitä.
- Hylätty, määräaikainen vastaanoton keskeytys:
 - Eläinten terveys tai hyvinvointi vaarantunut.
 - Maidonlaatu ei täytä elintarvike turvallisuu den määräyksiä.
 - Keräilyolosuhteet eivät täytä turvallisuusmääräyksiä.

8.1.3 Aloitus kumppanuuskäynti

Kun uusi maidontuottaja aloittaa maidon lähettämisen Arla Suomi yhteistyöryhmän meijeriin, on tilalla tehtävä aloitus kumppanuuskäynti.

8.1.4 Seurantakäynti

Mikäli tilan toiminnassa on todettu puutteita ja ne vaativat seurantakäynnin, tehdään se annetussa määräajassa.

8.1.5 Vastaanoton jatkaminen tilakäynti

Mikäli vastaanotto on keskeytetty määräajaksi, se voidaan aloittaa uudestaan kun tilakäynnillä on todettu epäkohdat korjatuksi.

8.2. VAHINGONKORVAUKSET

8.2.1 Korvausvelvollisuus

Kaiken meijeriin lähetyn maidon tulee olla normaalia ja siinä ei saa olla

muutoksia tai siihen kuulumattomia aineita. Mikäli tilan lähettämä heikkolaatuinen maito aiheuttaa meijerille tappioita, meijerillä on oikeus periä vahingonkorvaus tuottajalta.

Esimerkiksi jos tilamaito sisältää antibioottijäämiä ja maito joudutaan hävittämään elintarvikkeeksi kelpaamattomana, on tuottaja korvausvelvollinen.

8.2.2 Alennettu maidon hinta

Tilalta lähetetyn raakamaidon toistuva vakava laatu poikkeama voi aiheuttaa maidon tilitysluokituksen pudottamisen alimpaan luokkaan. Tilitysluokan pudottaminen alentaa raakamaidosta maksettavaa hintaa.

8.2.3 Maidon vastaanoton keskeyttäminen

Kuvatut keskeyttämisperusteet ovat ryhmän vähimmäistaso, josta yksittäiset meijerit tai osuuskunnat voivat poiketa soveltamalla tiukempia säännöksiä.

8.2.4 Maidon laadusta ja määrästä johtuvat keskeytysperusteet

Peruste ja tarkennus/toimenpide:

Todettu estoainejäämä tilan raakamaidossa

- Aiheuttaa toistuvan kuormalaatupoikkeaman.

Somaattisten solujen määrä tilan raakamaidossa

- 3 kuukauden geometrinen keskiarvo toisen kerran peräkkäin II-luokkaan tai aiheuttaa toistuvan kuormalaatupoikkeaman

Bakteerien pesäkemäärä tilan raakamaidossa

- Kahden kuukauden geometrinen keskiarvo toisen kerran peräkkäin II-luokkaan tai aiheuttaa toistuvan kuormalaatupoikkeaman.

Voihappobakteerien määrä tilan raakamaidossa

- Kolmas peräkkäinen näyte on >3100kpl/l ja aiheuttaa toistuvan kuormalaatupoikkeaman.

Tilakohtainen maitomäärä

- Kun tilalta vastaanotettava maitomäärä on toistuvasti <150 litraa/noutokerta.
- Väliaikainen maitomäärän lasku ei aiheuta keräilyn keskeyttämistä.

8.2.5 Eläinten hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät keskeyttämisperusteet

Eläinten hyvinvoinnin perusteella maidon vastaanotto keskeytetään, mikäli se on mahdollista, yhteistyössä tilan valvontaviranomaisen tai virkaeläinlääkärin kanssa.

Peruste ja tarkennus/toimenpide:

Eläinten ravinnonpuute

- Kun tilan arvioitu keskituotos on alle 4000 kg tai urea-arvot ovat toistuvasti < 10 mg/100 ml tai veden puute.

Ahtaus

- Määräaikainen keskeytys, kunnes tila täyttää eläinsuojelusäädösten vaatimukset.

Eläinten/eläintilojen merkittävä likaisuus.

- Määräaikainen keskeytys, kunnes tila täyttää eläinsuojelusäädösten vaatimukset.

Lehmien lypsämättömyys/eläinten heitteillejättö.

- Määräaikainen keskeytys, kunnes tila täyttää eläinsuojelusäädösten vaatimukset.

Navettaolosuhteiden tekninen kunto.

- Määräaikainen keskeytys, kunnes navettaolosuhteet ovat kunnossa.

Tilalla on todettu helposti leviävä eläintauti.

- Määräaikainen keskeytys, kunnes tilan karja on todettu terveeksi.

8.2.6 Keräilyolosuhteet

Peruste ja tarkennus/toimenpide:

Maitohuoneen ja sen edustan epäsiisteys

- Määräaikainen keskeytys, kunnes olosuhteet ovat kunnossa.

Tiestön ja kääntöpaikan huono kunto

- Määräaikainen keskeytys, kunnes olosuhteet ovat kunnossa.

Keräilyn ja neuvonnan työturvallisuus: eläimet (esim. vihaiset koirat), rakenteet, uhkaava käyttäytyminen.

- Määräaikainen keskeytys, kunnes olosuhteet ovat kunnossa.

8.3. VALITUKSET

Mikäli tuottajalla on eriävä mielipide tilan toiminnan arvioinnista tai annetuista poikkeamisista, tuottajalla on oikeus valittaa. Valitukset käsittelee meijerin hallitus/hallintoneuvosto.

8.4. MAIDON LAADUN SEURANTA

8.4.1 Geometrinen keskiarvo

Tuotantotilalta luovutettava raakamaito: kun tilalla tuotetun maidon bakteerien kokonaispesäkelukumäärä kahden kuukauden geometrisen keskiarvon mukaan ylittää 100 000 kpl/ml tai kolmen kuukauden geometrisen keskiarvon mukaan solupitoisuus ylittää 400 000 kpl/ml on aloitettava menettelyt sen varmistamiseksi, että raakamaitoa ei saateta markkinoille. Jos raakamaito ei täytä näitä vaatimuksia, meijerin on ilmoitettava asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle ja toteutettava toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi.

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta 1368/2011

8.5. MAIDON VASTAANOTON JATKAMINEN KESKEYTYKSEN JÄLKEEN

8.5.1 Hylätty tilakäynti tai tilakäynnistä kieltäytyminen

Maidon vastaanoton jatkaminen vaatii hyväksytyn tai pääosiltaan hyväksytyn auditoinnin.

8.5.2 Heikentynyt maidon laatu

Maidon vastaanottoa voidaan jatkaa, kun näytteillä on osoitettu maidon vastaavan vaadittua laatuluokitusta.

9. Tarkastellut voimassa olevat lait ja asetukset

Lähteet:

Alkutuotantoasetus

Asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta 1368/2011, 84/2017

Asetus eläinkuljetuksista EY 1/2005

Elintarvikelaki 23/2006

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus (EY) 853/2004

Eläinsuojeluasetus 396/96

Eläinsuojelulaki 247/1996

Eläintautilaki 441/2013

Entisten elintarvikkeiden käyttö eläinten ruokinnassa

(Eviran ohje 12571/1,28.9.2015)

EU:n luonto- ja lintudirektiivi

EY 178/2002

EY asetus elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista

Ey asetus otsonikerrosta heikentävistä aineista, EY 1005/2009

Laki eläinkuljetuksista 1429/2006

Laki eläinten lääkitsemisestä 387/2014

Laki eläintunnistusjärjestelmästä 238/2010

Lannoitevalmistelaki 539/2006

Lääkkeiden käyttöä koskevat yleiset vaatimukset

MMM asetus lääkkeiden käytöstä ja luovutuksesta eläinlääkinnässä 17/2014

MMM asetus rehualan toiminnanharjoittamisesta 548/2012

MMM asetus tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta 21/2014

MMM:n asetus sonnin spermalle asetettavista eläinten terveysvaatimuksista MMM asetus 6/EEO 2004

MMM:n asetus nautaeläinten tunnistamisesta 326/2010

Nitraattiasetus 931/2000

Puhdistamolietteen käyttö maataloudessa, (opas ProAgria)

Rehuhygieniasetus 183/2005

Tuotantoeläimille käytettävien lääkkeiden varoajat

Täydentävät ehdot

Valtioneuvoston asetus elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä alkutuotannon toiminnoista 1258/2011

Valtioneuvoston asetus eräiden lääkeaineiden käytön kieltämisestä eläimille 1054/2014

Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta 592/2010

Valtioneuvoston asetus otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien laitteiden huollosta 452/2009

